

ભાવનગર

સુવાળાજ્ઞાતી સુમેચ્છક મંદળીની બારેર
સમાનો હેવાલ.

—❖❖❖—

૬૨૬

સુવાળા સહસ્થાને માટે
૬૬૨ ચોપવલ્લ બાલચની મહાથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
સુવાળાજ્ઞાતી સુમેચ્છક મંદળી

ભાવનગર.

હાંહરો.

સુધરી પોતે પ્રથમ તો, કુટુંબ સુધારો બેઠો;
ન્યાત સુધારો તે પછી, પછી સુધારો રથ.

—❖❖❖—

નડીઆદ.

સત્યસાગર પ્રેસ.

સંવત ૧૯૨૬—સન ૧૯૮૬

ભાવનગર.

લુવાણાજ્ઞાતી સુમેચ્છક મંડળીની જાહેર
સમાનો હેવાલ.

૧૮૪૩

દરેક

લુવાણા ગ્રહસ્થાને માટે
કર ગ્રોધવલ સાવલની મદદથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
લુવાણાજ્ઞાતી સુમેચ્છક મંડળી

ભાવનગર.

દેખડે.

સુધરી પોતે પ્રથમ તો. હુડુંખ સુધારે ખેશ;
ન્યાત સુધારે તે પછી, પછી સુધારે દેશ.

નડીઆદ.

સત્યસાગર પ્રેસ.

સંવત ૧૯૩૯—સન ૧૯૮૩

અર્પણ પત્રીકા.

શ્રીગુણ સાહેબ—

ક્રમર આધવજી લાલજી ભાવનગર.

આપ જ્ઞાતી મુધારાના કામમાં આગળ પગલું ભરનારા છો,
આ મંડળીના શુભ હેતુ પાર પાડવામાં નાંણાં વગેરે-
ની બેઠતી જરૂરીયાત વસ્તુઓ તમે પુરી પાડો
છો, અને આ શુભ હેતુ સર્વ જ્ઞાતી મુબેચ્છક
ગ્રહસ્થાને યોગ્ય રીતે સમજાવવા, અને
તેથી થતા ફાયદા દરસાવવા તન, મન,
અને ધનથી પ્રયત્ન કરો છે તેથી આ
નાની પણ ઉપયોગી બેટ આપનેજ
ધટે છે.

શ્રીમં આપના સેવકો,

સુવાણા જ્ઞાતી મુબેચ્છક મંડળીના મેમ્બરો.

-૦૦૦૦૦૦-

પ્રમુ પ્રાર્થના.

(પુર્ણ થયો છે ખેલ, સજનો પુર્ણ થયો છે ખેલ.)

“એ રાગ”

પ્રભુજી કરો જયકાર, પ્રેમે તમે પ્રભુજી કરો જયકાર. (ટક)
આજ અમારા આ શુભ કામે, આપી આનંદ અપાર.

પ્રેમે—૧

સર્વ સજજનના શુભ પ્રયત્ને, વાવેલા મુખદ વિચાર.

પ્રેમે—૨

લુવાણા જ્ઞાતીના આ શુભ લક્ષે, થાય મુકૃત્ય અપાર.

પ્રેમે—૩

આપ કૃપાથી આતં મુખ થાશે, ખોડ ન આવે લગાર.

પ્રેમે—૪

દયા સિંધુ દિન બંધુ કૃપાળુ, બહાલ કરો વિશ્વાધાર.

પ્રેમે—૫

અધિક ઉલાસી વિદ્યા વિલાસી, ઉર આનંદ અપાર.

પ્રેમે—૬

સભાસદોનાં ચિત્ત સંતોષી, જામે જય જયકાર.

પ્રેમે—૭

પ્રેમે પરસ્પર સ્નેહ વધારે, કો નવ રાખે ખાર.

પ્રેમે—૮

ખાળ સભા હજી પારણે યોદે, થશે તું કૃપાથી ટટાર.

પ્રેમે—૯

કર બેડી દિન વાણીથી માગું, મુખ કરો સર્વાધાર.

પ્રેમે—૧૦

ભાવનગર લુવાણાજાતી સુભેચ્છક મંડળીની જાહેર સભાનો હેવાલ.

આ સભાએ પ્રથમ સંવત ૧૯૩૮ ના માહિ વદી
૫ ના રોજ જન્મ લઈ પોતાનું નામ ધારણ કર્યું તે
વખત તેમાં નીચે લખેલા મેમ્બરો નીમાયા હતા.

ઠક્કર મોતીલાલ મુળજી પ્રમુખ-ઠક્કર વ્રજલાલ
ઓધવજી-ઠક્કર ત્રીભોવન ખુરાલ પોપટ-ઠક્કર પ્રભુ મુ-
ળજી-ઠક્કર પ્રાણજીવન ઓધવજી-ઠક્કર જીવાણ જુહા-ઠક્કર
જગજીવન રતનજી-ઠક્કર લલુ બીજોતન-ઠક્કર પરમાનંદ
વીઠલદાસ-ઠક્કર ભગવાનજી રઘુભાઈ એટલા લુવાણાની
જ્ઞાતીના અને દોસી પુરૂષોત્તમદાસ તથા ભાટીઆ છોટા
લાલ આણંદજી એ મિ સપ્તેસો અન્ય જ્ઞાતના મળી બાર
મેમ્બરો નીમાઈ સભાને લગતા કેટલાએક નીયમો બાં-
ધી, તેઓ દર રવીવારે પોતાના અનુક્રમ પ્રમાણે જુદા
જુદા વીરાય ઉપર ભારણા લખી લાવી સભા સમક્ષ
બાંચતા હતા અને દરેક વખત ભારણા ઉપર તકરાર
ચાલી તેનું સમાધાન પ્રમુખ સાહેબ તરફથી થતું હતું.
આવી રીતે સભાનું કામ આગળ ચાલવા માંડ્યું, અ-
ને કેટલાક જ્ઞાતીલાઓએ તેમાં મેમ્બર તરીકે રહેવા ખુ-
શી બતાવી તેઓને દાખલ કરવા, પ્રથમ આ સભા

સ્થપાતાં તેમાં કેટલાંએક પુસ્તકોને માટે નાણાંની મદદ તથા સભાને દર રવીવારે એકઠી થઈ બેસવાનું મકાન જ્ઞાતના મુખેએક અહુસ્થ ઠંકર આધવજી લાલજી તર-કુથી મળ્યાં હતાં, અને હજી પણ સભાને જોઈતી મદદ એ અહુસ્થ તરકુથી મળે છે. આ હેવાલ છપાવવાનું છ-પામણી ખર્ચ પણ એ અહુસ્થ તરકુથીજ મળેયું છે તે-થી સભા તેના બિહુ ઉપકાર માને છે.

આ સભા સ્થપાયાં એક વરસ પુરું થયાથી તેની જાહેર સભા કરી, વાર્ષિક હેવાલ અને તેની સાથે સંપ વીરોનું એક કુંક ભાશણ આ જ્ઞાતના મોટા અહુસ્થોને આમંત્રણ કરી તેઓના સમક્ષ વાંચવા ઠરાવ કર્યો. અને જ્ઞાતના મોટા અહુસ્થ આધવજી લાલજી-રઘુભાઈ ડાયા-ત્રીકમજી વીરજી-લખમણભાઈ ડાયા-વીઠલદાસ લાલજી-કુબેરભાઈ મેરાજ વીંગેરે આશરે સોએક મા-ણસો ઉપર આમંત્રણ પત્ર મોકલી તેઓને ઠંકર રઘુભાઈ ડાયાના મકાનમાં રાત્રીના નવ કલાકે એકઠા થવા વી-નતી કરી તે મુજબ તે વખત આ જ્ઞાતના તથા પરજ્ઞા-તના મળી આશરે દોઢો માણસો એકઠાં થયાં હતાં તે વેળા પ્રથમ ઈશ્વર સ્તુતી અને પછી નીચે મુજબનો હે-વાલ તથા ભાશણ પંચારાત્ર સભાસદોના સમક્ષ વાંચ્યો હતો.

અંધુએ. આજે આપણ સર્વે સાથે મળી આ-
 પણા પરમ કૃપાળુ ઈશ્વરના શુદ્ધ અંતઃકરણથી ઉપકાર
 માનો કે એા દીન દયાળુ વીશ્વનાથ, એા દીનઅંધુ ભ-
 ગત વત્સલ, એા જગ મંગળ બાહુ પીતા, તારી કૃપાવડે
 અમે આજે આવા આનંદ સમયનો લાભ લઈએ છ-
 ઈએ. એા પરબ્રહ્મ અંતરજાગી, એા માયાળુ જગદાતા,
 તું અમેને દુઃખ સુખમાં મદદ આપનાર, અમારો શીર-
 છત્ર છો. તું નીરંતર સત્યનો પ્રિયો અને અસત્યનો શી-
 પુ છો. વાસ્તે એા અદ્ભુત કૃત્યના કરનાર પ્રભુ અ-
 મો શુદ્ધ અંતઃકરણથી તારી પ્રાપ્તિ કરીએ છઈએ કે
 અમેાન અમારા હૃમેશના યત્નોમાં મદદ આપ, અમે
 તારી કૃપાવડે આ શુભ કાર્યનો આરંભ કરી તેમાં પ્રતેહ
 પામવા તારી નીરંતર યાચના કરીએ છઈએ, હે જગત
 કરતા કૃપાળુ પીતા આ સર્વે અમે અમારા હૃદયમાં તા-
 રું મંગળ ધ્યાન ધરી આ શુભ કામ કરવાનો આરંભ
 કર્યો છે તે તારી મદદ વીના કરી શીતે પાર પડી શ-
 કનાર નથી ને અમારા કાર્યમાં નીરંતર મદદ કરી અ-
 મારા તમામ કાર્યને નીરબાધને પાર ઉતાર અને અમારા
 અમારા જ્ઞાતા જનોના અને તેનું શુભ ઈચ્છનારની મુ-
 શદ પ્રભુ તમે હાંસલ કરો.

ઈશ્વરકૃપાથી આજરોજ આ મંડળીનું એક વર્ષ
 નીરવીધને પ્રગ્ન થયું છે અને બીજા વર્ષનો આરંભ થ.

ચો છે. બંધુઆ આ મંડળીનું બંધારણ માત્ર પહેલ
 પહેલા કેટલાંએક તરૂણ અવસ્થાના જીવાનીઆઆથી
 માત્ર જાત પેતામાં છુટથી બાલવા ચાલતાના શક્તી વ-
 ધારવી વારતેજ કર્યું હતું એ તો બંધારણ થતી વખતે
 માત્ર ચાર પાંચજ રાજસાએ આમન સામન થોત થો-
 તામાં ભાષણ કરી પેતાનું કામ અગાડી ચલાવવાનો
 વીચાર કર્યો હતો પણ ઇવજીપાથી આએ મંડળીનું
 બંધારણ વધારે સારા પાયા ઉપર આવવાથી અને એ-
 સરે વધવાથી નવી નવી કિતકંઠા કિતપંત થવા લાગી
 આ કિતકંઠાનો જન્મ થતાં મંડળીએ નાતની બાબતમાં
 એવું બાબુએ મુલેહનો ભંગ થતા બેઈ બેહુ દીલગીરી
 દર વખતે જળાવવી શરૂ કરી પછી શું કરે એ દીલ-
 ગીરી જળાવવાથી આ મંડળીના જીવાનીઆથી કશું
 બની શકે તેમ હતું નહીં કારણ કે મંડળી તો માત્ર ત-
 રૂણ અવસ્થાનો અને જ્ઞાતને તો તરૂણ અવસ્થાના જી-
 વાનીઆ બેઈએ તેવી શુભોદ્ધિ જ્ઞાતનો પાથો સુધારવા
 કોશીસ કરે તોપણ તરૂણ અવસ્થાને લીધે ઉંચું માથું
 કરી કંઈ પણ સુખોદ્ધિ આપી શકે તેમ હતું નહીં. કાર-
 ã કે તરૂણ અવસ્થાને લીધે ગમે તેવા સારા વિચાર
 હોય તો પણ વડીલા પાસે કશું બની શકે તેમ હતું ન-
 હીં તેથી આ મંડળી પેતાનું કામ હજી સુધી થોત
 થોતામાં વીવીધ બાબતો ઉપર બાષણો આપી આગળ

અસાધ્યતા કરે છે આ મંડળીમાં આખા વરપમાં આ-
શરે ૪૫ પીસતાળીસ ભાષણો થયેલાં છે. તેમાં મુખ્ય
પહેલાં મંડળી સ્થાપન થતાં કાર્યનો આરંભ અને દ-
લતા વીરો ભાષણ કરવામાં આવ્યું હતું કે જેને અનુ-
સરી મંડળીનું બંધારણ બંધાએલું હતું ત્યાર બાદ સ
દગુણ, સત્યતા, અદેખાઈ, સંપ, સ્ત્રી કેળવણી, ઉદ્યોગ
અને નરીબ, કેફ, વિવેક, ભરતખંડની પડતી દશા,
લક્ષ્મી અને વીધાનો સંવાદ, ઇત્યાદી ઇત્યાદી બીજા કે-
ટલાએક ભાષણો થયા હતા.

દર વખતે ભાષણ કર્યાબાદ આ મંડળીના ધા-
રાની કલમ મુજબ મંડળીના સર્વ સભાસદો જ્ઞાતીના
શુભેચ્છક અર્થે એક ફુંક હેવાલ લખી લાવતા હતા તે
હેવાલ પણ ઉપરના દરેક ભાષણમાં સમાવેલો હતો એ
હેવાલ કોઈ પણ રીતે જ્ઞાતીનું બંધારણ સુધારવામાં
કદી પણ ઉપયોગી નહીં થઈ પડવાથી આ મંડળી હર
વખત યોતાની દીલગીરી નીરાશ થઈ બતાવતી હતી.
આ મંડળીએ આજ ચાર મહીનાની મુદત ઉપર જ્યારે
મંડળીના અમુક ગ્રહસ્થિથી સત્ય વીરોનું ભાષણ આ-
પવામાં આવ્યું હતું ત્યારે એક મોટું માહાભારત કામ
માથે લીધું હતું એ માહા ભારતકામ એ હતું કે મં-
ડળીના દરેક સભાસદે યોતાની દુનીયાદારીમાં હુમેશ-
ના બોલવામાં સત્યતા વાપરવી એવી દરેક સભાસદોએ

પ્રતીજ્ઞાના લીધી હતી કારણ કે આ કળીકાળના ચાલ-
તા વર્તમાનમાં મનુષ્ય જાતીમાં વીના કારણે જીવુ બોલ-
વાની આદત એટલી તો વધી ગઈ છે કે દરેક મનુષ્ય
ડગલે ડગલે અને હર વખતે જીવુ બોલી ઈશ્વરના ગુ-
નદેગાર થાય છે, એટલાજ ગુનદામાંથી બચવાનો આ
સભાએ પોતાના સભાસદો ઉપર અમલ કર્યો છે એ અ-
મલ પ્રમાણે ચાલવા આ મંડળીના સર્વ સભાસદો કેટ-
લેક દરજે ફતેહ પામ્યા છે અને હર વખતે આ ટેક
દ્રવ્યપણાથી હવે પછી પાળવાની અને અમારા જ્ઞાતીબં-
ધુઓમાં એવીજ તરેહની ઉત્કંઠા ઉત્પન્ન કરવાની સુ-
ખદ્વિ આપવાને પરમકૃપાળુ ઈશ્વર પાસે વિનતી કરે છે.

સર્વ જ્ઞાતિબંધુઓના જાણવામાંજ હશે કે આવા
આવા સુરસ્તાપર જ્ઞાતિજનોને ચલાવવાથી સભાને કશો
સ્વાર્થ રહેલો નથી માત્ર દેશહિત તરફ લક્ષ રાખી સ-
ર્વાનુમતે જે ધારો પસાર થાય તે સર્વ સૂઝ ચડુસ્થોની
સન્મુખ પ્રકાશિત કરવો કે તેનો જ્ઞાતિજનો, સ્વદેશી
જનો અને અન્યજનો પણ યોગ્ય સાલ લઈ શકે મં-
ડળીના શુભ પ્રયત્નથી સર્વને સુખદ ફળ ચખાડવાં એ-
વો આ મંડળીનો દ્રઢ નિશ્ચય છે શેકંટની ફીરીઆરી
કરી, વૃથાવાતોમાં વખત ગુમાવી, ડોંગ બાબુનો દેખાવ
કરી દેશને બોલારૂપ થઈ પડવું તેના કરતાં થોડું પણ
ઉપયોગી-દેશહિતનું કાર્ય કરવું કે તેથી આ મનુષ્યા-

વતાર મળ્યો તે સુકળ કરી શકાય શેકટની તારી મારી
ઉપર ઉતરી દેશહિતનું કે પોતાના હિતનું કશું કાર્ય
થઈ શકતું નથી એવા મદમાતા મુખ્યજનો દેશને બહુજ
બોજાડપ થઈ પડે છે તેવાઓને સખત દટકો લમાવવો
એવો આ મંડળીનો ઉદ્દેશ છે.

આ મંડળીનો મુખ્ય હેતુ એ છે જે આપણી
જ્ઞાતીમાં કેટલાએક દુરીવાજ અને કુચાલ છે તેથી કરી
આપણી જ્ઞાતમાં સુખનાં સાધન પુરાં પ્રકાશીત જણાતાં
નથી તે સાધનને પ્રકાશીત કરવા અને કુચાલોને દુર ક
રવા આ મંડળીએ ઠરાવ કીધો છે મારે સર્વ જ્ઞાતીભાઈ
લક્ષ દઈ તન મન અને ધન અર્પણ કરી જ્ઞાતી સુખેચ્છક
પક્ષમાં ખંતી થઈ અમારી મંડળીના સુવિચાર અમ-
લમાં લાવો એવી અમારી અન્તઃકરણ પુર્વક વિનતી છે.

દોહરો.

સુણએ સૌ જ્ઞાતીજનો, અરજ અમારી એક;
સુધારો થાવા તમો, કરો પ્રયત્ન અનેક. ૧

મનહર છંદ.

આ અમારા જ્ઞાતીજનો અરજ અમારી આજ,
સુણી ચીત સુધારાના બીજ ખુબ વાવજો,
આજ કાલ બીજ જ્ઞાતી કરતાં આપણી જ્ઞાત,
સુધરેલી દેખાય છે, તેહને શા બાવજો,

આચાર વિચાર ધર્મ કર્મ પાળવામાં
ખીજ જ્ઞાતી કરતાં સુશ્રેષ્ઠતા ધરાવજો,
આ “લુચણા જ્ઞાતી સુમેચ્છક”ને વગર રાખો,
અહરથો જ્ઞાતીલા ભાઈ “મંડળી” નાભાવજો ૧

અમે ઈછીએ છીએ કે બધા દેશાવરોના જ
અહરથ મિત્રો પોતાના તકમાં નેક અને આરાધારમાં
ધી શ્રેષ્ઠતા સંપાદન કરવા ચુકશે નહીં, અનુષ્ઠાએ પો-
તાની અથવા પોતાના કુટુંબ સગા સંબંધી, મીત્ર, શહેર,
દેશાવર, વીગેરે અનુક્રમ સ્થળે શ્રેષ્ઠતા કરવા સાભીમાન
રાખવું જોઈએ, હાલમાં આપણી જ્ઞાતીના જુવાનીઆ-
ઓએ જ્ઞાત પરીવાર દેશ વીગેરેની શ્રેષ્ઠતા સંપાદન
કરવા અભીમાન નહીં રાખતાં સુંદર આલુચણ પહેરી
સેંકડો રૂપિયા કુમાર્જે ઉઝાવી પોતાના દેહનું અભીમાન
રાખેછે. એ બેઠકારક બનાવ આપણી જ્ઞાતીને સુધારે કર
નાર નથી પરંતુ પુરેપુરી હાની કરતા છેમોટ અમે કહીએ
છીએ કે તેવા પુરુષોએ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જ્ઞાતી શ્રેષ્ઠતા
સંપાદન કરવા સાભીમાન લક્ષ આપવું જોઈએ જુઓ
કે આપણી જ્ઞાતીમાં જુજ મુદત ઉપર દીકરીઓના મા
બાપો મા માગ્યા પૈસા લેવા ચુકતા નહીં અને કેટલાક
ભાગમાં હાલ પણ પૈસાના લાલચુઓ કન્યાને નાણાનો
સમુદ્ધ સમજી ખતો પાળી પોરીએ હાથ પોહાળા કરી

કન્યા વિક્રય કરવા ચુકતા નથી, પણ હાલ ભાવનગરમાં
 એ ખરાબ ચાલ જ્ઞાતના મુબેચ્છક ગ્રહસ્થોએ બાંધેલા
 ધારા મુજબ નારા પામ્યો છે પરંતુ માત્ર ભાવનગરમાંજ
 સુરીવાજનો ફેલાવો થયાથી મોટા દેશાવરોમાં આપણી
 જ્ઞાન શ્રેષ્ઠતા સંપાદન કરી શકે એ બનવું કઠણ છે. વ-
 નેમાન કાળમાં આપણી જ્ઞાતીનો ઘણો ભાગ બીજી જ્ઞા-
 તીઓ કરતાં મુધારાના પાયાપર ચઢીઆતો છે અસલના
 જમાનામાં આપણી જ્ઞાતીની સ્થિતી કેવા પાયાપર હ-
 તી તે અને હાલની સ્થિતી સરખાવી બેતાં તેમાં અને
 હાલમાં ઘણોજ ફેરફાર પડેલો નજરે આવે છે અસલ
 ના જમાનામાં બ્રહ્મ દેવે અને વૈશ્યોની જ્ઞાતીના કેટલા
 એક રીવાજો સ્તુતીયાત્ર હતા પરંતુ હાલ તે એટલા તો
 કિતરી ગયા છે કે તેનું વર્ણન આહી કરવા બેશીએ તો
 ઘણા વખત વાહી જાય. હીંદુધર્મ સ્થાપન કરનારા ચ-
 હંત રૂશીઓના ફરમાન મુજબ ધર્મની રૂઢી પ્રમાણે ધ-
 ર્મ પાળવો જવલે વ્યતી આવે છે. હાલમાં અને અસલ
 વારામાં બ્રહ્મણ કરતાં આપણી જ્ઞાતી હલકી ઠરે છે.
 પરંતુ આચાર વિચાર અને ઇશ્વર ભક્તી વીગરે કેટલા
 એક સુરીવાજો ઉ-ર પ્રીતી રાખનાર ગ્રહસ્થો એજ્ઞાતીના
 રીવાજથી સારા અને વખાણવા લાયક આપણી જ્ઞાતીનો
 રીવાજ ગણ્યો છે પણ જેવો જોઈએ તેવો હજુ નિર્મળ
 અને નિર્દોષ રીવાજ કેટલાએક ભાગમાં પ્રસરી શક્યો

નથી. અને તે પ્રસરવા આ મંડળીનો મુખ્ય હેતુ છે. ભણાં ભવીષ્યનાં ચાન્દો આહરનીશ આપણી ચર્મચક્ષુ વડે અને બીજા કંટલાએક અનુભવ વડે આપણી નજરે પડે છે.

હમણાં થોડી મુદત ઉપર સુવર્ણમય સુર્યનો કે-
ટલાએક ગ્રહસ્થોએ આપણી જ્ઞાતીમાં ઉદય કીધો છે. અને તે હજી તો જ્ઞાતીરૂપી પ્રથવીની સપાટીની આરપાર ક્ષીર્તીજના દોરા ઉપર અર્ધબીંબાકાર પ્રદીપ્તમાન થયો છે, હજી તો ચોતાનો અર્ધો દેખાવ મેદાન અને દર્શ્યા કીનારા સીવાય બીજો પાડયો નથી, હજી તો લુપ્તાણી જ્ઞાતીસુખેચ્છક મંડળીનું પુરું પ્રભાત છે, હજી તો અંધારામાં પડેલો ભાગ જાગી શક્યો નથી, હજી તો મંડળી તરફથી ભાગ્યાં ખાખૂરાં એક પણ શબ્દ કોઈ જ્ઞાતીલાના કાનને અથડાયો નથી, હજી તો નહારા રીવાજે રૂપી પોડર તથા ઉલુક નાશી જઈ સંતાતા નજરે આવે છે, હજી તો પ્રથવીની સપાટી ઉપર આ મંડળીરૂપી સુર્યનો પુરો પ્રકાશ તમામ જગ્યાએ પડી શક્યો નથી, તથા હજી તો આ મંડળીએ ચોતેજન્મ સર્ધ માત્ર નામ જ ધારણ કર્યું છે. પરંતુ હજી તો માત્ર મંડળીના મુખ્ય સુજનોના મનમાં પ્રકાશ પડતો હોય એવો ભાસ થાય છે, એવા સમય વિશે ખંતી જ્ઞાતી સુખેચ્છક ગ્રહસ્થ આગળ પડી સારા સમયનો લાભ લેવા ચુકશે નહીં.

હી. સમય સાનુકુળ છે નીમાયલી મંડળી ચીરંજીવી ર-
હેવા ગમે તેટલાં સંકષ્ટ વેઠી હોંરા સહીત મથ્યા કરશે
પરંતુ ખંતી ગ્રહસ્થ પુરતી કાળજી રાખી મદદ કરવા
સાનુકુળ હોવા જોઈએ. અને આશા છે કે તેવા ગ્રહસ્થો
જુગ મુદતમાં બહાર પડી ચોતાલી હોંરા બતાવવા પ-
છાત પડશે નહીં.

રણસંગ્રામમાં યુદ્ધમાં ઉતરવું તેમાં શુરવીરોને ભ-
લામણ કરવી પડતી નથી. તે તે સ્વાભાવિક રીતેજ
રણસ્થળ તરફ હલકારાથી ચાલી નિકળે છે. હાથમાં
હથિયાર પકડી, બદનપર બખતર પહેરી, સર્વ સજ્જ
થઈ શુરવીર પુરૂષો વગર કદે રસિંગાનો સ્વર સુણી
રણમાં થતો કાળાહુળ સાંભળી એ હૃદય ઝીપલાવી પડે છે
નથી તેઓને આજીજી સાથે લાગેલી આમંત્રણ ચીઠી
મોકલવી પડતી. નથી તેને ભાઈ બાપુ કહી સામેયા સાથે
લાવવો પડતો કે નથી તેને કાઢવો રીતે જોર જીતમથી
લાવવો પડતો શુરવીર પુરૂષ વગર બોલાવવેરણક્ષેત્રમાં આ-
વી હાજર થાય છે તેજ પ્રમાણે દેશ હિતેચ્છુ જ્ઞાતી હિતેચ્છુ
કુટુંબહિતેચ્છુ પુરૂષ તે હિત કરવામાં કદિ પશ્ચાત પડશે
નહિ તે પુરૂષ અમારી આમંત્રણ ચીઠીની રાહ જોશે
નહિ અને ચોતાનો ખરા અંતઃકરણનો ખ્યાર બતાવવા
ખરી બહાદુરીથી આ સુધારના કામમાં કમર કસી ઉ-
તરી પડશે. કશું છે કે.

હરિગીત છંદ.

શુરવીર નર રણધીર ધર કર તીર રાત્રુ મારવા,
 કૂરકાવ જયહજ ધર કલમ સમશેર દેરા સુધારવા;
 તિંગ તડીંગધિન તિંગ તડિંધિન ડંકા અહોનિરા ગાજશે
 ઝુંડો ચાળકતો ચકષકિત લઈ ભર્તખંડ ખંડો થશે.

જ્ઞાતીનાં સુધારણ એક અદ્વિતીયી બનવું નથી
 પણ ઝાઝા અદ્વિતીયાના સમુદયી બને છે. સામટા માણ-
 સોના સમુદ્ધ થવાથી જુદા જુદાના જુદા જુદા વીચારો
 પર જુદા જુદા અને સારા રીવાજો જ્ઞાતીમાં પ્રસરી
 જ્ઞાતીમાં સુધારો થાય છે. કદાચ કોઈએક જ્ઞાતી અદ્વિ-
 તીયના મનમાં જ્ઞાતીના સુધારાના ગમે તેવા વીચારો અદ્વિ-
 તીયે નોપણ તે એક જણથી બનનાર નથી. અને તે યોતે
 યોતાના મનના ઉભરા યોતાના મનમાંજ સમાવી બેસશે
 યાગુ બીજા કોઈની પાસે જ્ઞાતી સુધારાના ઉભરા બતાવી
 બે યોતે સામટા માણસો સાથે મળી જશે તો તેના મ-
 નના ઉભરા સાથે બીજા માણસોના ઉભરા મળવાથી
 જુદા જુદા અને મજબુત વીચારોથી જ્ઞાતીના હકમાં
 કાયદો કરી રાકશે આવી બાબતોમાં બીજી કંઈ નહીં
 પણ ફક્ત સંપત્તી જરૂર છે. તે વીશે કહ્યું છે કે.

શ્લોક.

અરપાનામપિવસ્તૂનાંસંહતિકાર્યસાધિકા

તુર્ણર્ગુણત્વમાપન્નેર્વધ્યન્તેમત્તદંતિનઃ

ભાવાર્થ દોહરો.

નાહાનાનો સમુદાય પણ સિદ્ધ કરે સૌ કાજ
તુણ દોરે બંધાય છે ગાંડો હસ્તી રાજ.

નાહાના પણ સામરાના જયો થવાથી તથા ન-
ખળા પણ સામરાના જયો થવાથી ધારેલું કામ સિદ્ધ
કરી શકે છે. સામરા માણસો થવાથી ગમે તે ધારેલું
કામ સીદ્ધ કરી શકે. જેમકે ધાસના સમુદયી ગાંડો હા-
થી બાંધી શકાય છે. તેમ સામરા માણસો થઈ જો શા-
તી સુધારના કામમાં પડે તો અલખત તે જ્ઞાતીમાં સારો
સુધારો કરી શકશે.

રાગ સવૈયા એકત્રીસા.

જય જય જય જગન્ના રચનાર.

જય જગદીશ્વર સરજનહાર.

દેવ દયા કરી સંપ વધારો.

કુસંપનો કરી દો સંહાર;

પરમ કૃપાળુ આ પરમેશ્વર.

દુઃખ સૌ મારાં દુર કરનાર,

રૂઝ નજર કરી જીવકય આપજો,

જે છે સઘળાં સુખનો સાર.

લક્ષ લાભ બળ વૃદ્ધિ આપો,

જરા સ્થાપો જગન્ના રચનાર.

મુખ સંપત્તિ સૂપરીવાર લે,
 શુભ સદગુણ તણા દેનાર;
 દુઃખ સર્વતાં દુર કરી દે,
 મુખના ઢગલા શુભ કરનાર,
 રે'મ નજર કરી જ્યેઠ્ય આપળે,
 જે છે સઘળાં મુખના સાર. ૨

અધ કરનાર અધાર પાપી,
 જનતા વપુને તું હણનાર;
 દુઃખ દેનાર દુષ્ટ રોગ સૌ,
 દુર કરી મુખિ કર સંસાર;
 ટાળી વ્યાધી આધિ ઉપાધી,
 મુદ્દિત કરો મુજ મત કિરનાર,
 રે'મ નજર કરી જ્યેઠ્ય આપળે,
 જે છે સઘળાં મુખના સાર. ૩

ઘટ ઘટ વ્યાપક હિ વાંશિંભર,
 પ્રણામ કરું હું વાર હુંતર,
 શુભારામ મુખ દે તું દાતા,
 દુઃખ સર્વેના કર સંહાર;
 અદુર નિશા નવ નારાજ પામે,
 કીર્તી આ પૃથ્વીમેઝાર,
 રે'મ નજર કરી જ્યેઠ્ય આપળે,
 જે છે સઘળાં મુખના સાર. ૪

કલેરા કોટ સો દુર કરી ઝો, ૫
 અનાથ પ્રાણીના પ્રતીયાળ,
 મમ જ્ઞાતીમાં સંપ વધારા,
 કુસંપ કાપો અહો દયાળ;
 "લવાળા જ્ઞાતા સૂનેચક,
 મંડળી" નો એ મુખ્ય વિચાર,
 કે 'જગજીવન' એકય આ બે,
 જે છે મધળા મુવેના સાર.

-૦૦૦-

સંપ.

અહો જ્ઞાતી બાંધુઆ ઉપરનું વાક્ય આપણ મ
 નુપ્ય જાતીને કેટલુંક કાયદા કારક છે તે તરફ આપણું
 લક્ષ એંચવા હચ્છાએ છીએ સંપના વિરોધી વધગએ
 હાલ ઠામ ઠામ આપણા જ્ઞાતી બાંધવોને અધમ સ્થી-
 તીએ પહોંચાડ્યા છે. અરે જ્યારે ઘણા દીવસથી મુસ્ત
 અને અજ્ઞાનતારૂપી નીંદ્રા દેવીના પંજામાં ગરકાવ થ-
 એલા છો. પ્રાર્થીન અને અસ્વાચીન સ્થીતી અમુક
 ચક્ષુ ઉઘાડીને તપાસો કે અસલ આ દેશમાં વાર તદ્દ-
 વારે સોના રૂપાનાં વાસણો વપરાતાં, ભાત ભાતનાં રંગ-
 ના કસબો લુગડાં તથા હીરા માણેક જડેલાં સોનાનાં
 ધરણાં પહેરાતાં અને રાજ દરબારે સોનેરી સાજવાળા
 હાથીઓ ગુલી રહેતા, એટલુંજ નહીં પણ ધસ્યતા, હી

ઋમત, સહાયતા, અને સંપ એ પણ આહીઆજ હતાં.
 અરે તેઓએ આજ યોનાનું મુખારવીંદ કેમ છુપાવ્યું?
 અને છુપાવવાનું કારણ શું? વીચારે? કે તે સૌ ઉચ-
 લ પાથલ થઈ જવાનું મુખ્ય કારણ સંપ છે. સંપનો
 તીરસ્કાર કરી જયારે તેને પશ્ચિમ તરફ વળાવ્યો ત્યારે
 તેનો અરી કુસંપનો આપણાપર અમલ થયો. આ રા-
 જ્યમાં તો આપણે વીચાર નહીં કરતાં મહા ભયંકર
 કામ કરવા લાગ્યા, પત્નીની પગરખાં વતી પુજા કરવા
 લાગ્યા તે સરવ નીરાંત નાહી કરતાં જ્ઞાત જાતની વાત
 પણ ત્યાગ. પોતે દોઢ પટેલ થઈ ફરવા લાગ્યા. કા-
 ઈની સારી શીખામણ કાને ધરવી નહીં ને પોતે જે ધા-
 ર્યું તે સાળ વાલ તે એક રતી છે. અરે, આજમાનો
 તે કયો? જમાનો તો એનો એ પણ જ્ઞાતી બંધુઓ
 કુસંપની કુમકે જઈ તેના સૈન્યમાં ભળ્યા, ત્યારથીજ
 આમ. ત્યારે “કુસંપ” એ વાક્ય કેવું? કુલુવું ઝેર જેવું,
 તીક્ષ્ણ ધારવાળું રાત્ર. હર્ષરૂપી વૃક્ષનું છેદન કરનાર,
 કૂંડરૂપી કરવતનું કામ કરનાર જે દુઃખદાયક કાંઠાવા-
 ણાં ઝેર ભરેલાં ફળને ઉત્પન્ન કરનાર અરેખર વીપનું
 વૃક્ષ, આમ છે, ત્યારે તે કાળરૂપી કુસંપનો પરાજય ક-
 રવા જ્ઞાતી બંધુઓ કેમ ઉશકેરાતા નથી, સંપ વીના
 તમને નીરાંત કેમ વળે છે, આપણા પ્રખ્યાત કવી દલ-
 પતરાએ કહ્યું છે કે ‘મુખ સઘળાંછે સંપમાં સંપ નહીં’

ત્યાં શોક. સંધે સંપત્તી સાંગે વાજ વખાણે ચોક." અરે
 શે વાત ખરો છે. અમળી મુખ્યની સંપત્તી સંપત્તી છે
 ત્યાં સંધે નાં ના દાખ છે સંપવડે કરીને દોલત
 મળે છે. મુડીગિનાં લોકના વખાણ થાય છે સંપવાળાં
 માણસો ગમે તે નામનો સ્થાનમાં હશે તેપણ પો-
 તાનાથી જિજ્ઞાસુ હશે તેનો આગે પોતે પ્રમંજે લડવા થા-
 રશે તે તરત તે ક્રોધ, પામરો.

શ્લોક.

મંદાતિઃશ્રેયસાપંગાંસ્વકુલજન્યકર્મણી.

તુષેણાપિપશ્યિત્ત્વવાનયરોઠ્ઠીતદુલા.

ભા.વ.ય દોહરો.

નાનાં કુળનાં મનુષ્ય પણ, સંધે જીતી જાય;

ડાંગર છોડુ જાય તે-ડિગો છોડ નવ થાય.

નાનાં કુળના મનુષ્ય પણ સંપવડે કરીને જીતી
 જાય છે. જુઓ કે કમોદને ખાંડીને અંદરથી ગાખા
 કાતી લાંબા પછી રહેતા ફેંકાને પાવીએ તે કદી છોડ
 થશે? મકાના આથમો માતવી રંક ન કરે? એ કહેવ-
 ત ખરો છે પણ કપારે? સંતમાં સમજનો હોય ત્યારેજ.
 મંચને સો ગઉ છેડે રાખે તે પોતે એકલો શું કરે? આ-
 પણા જ્ઞાતી ભાઈએમાં કાઈ કાઈ કુળ ઉતર માણીને
 મોટા વરને નાની કન્યા ને નાના વરને મોટી કન્યા પ-
 નાણાવી ખાપડી નીચેના પુલીને કુપામાં નાંખે છે. વ-

હેમમાં પણ ગરકાવ થયા છે. હુમર કળાને દુરવળાવી
 થોતે સાધુરામની પટે નીરઉધર્મી મુંગે મોઢે બેઠા છે.
 લાલાજી બની પાગીઆઆના પ્રપંચને લીધે કરજ કરી
 જ્ઞાતીવર ક બીજી બોટી મોટાઈ કરે છે. અબળાઆને
 અભ્યાસ કરાવવાને બોલકૂલ યાદ કરતા નથી. કાચી
 કુલટાઆના સંગમાં લુખ્ય થતા હીણ વીચારમાં હોંશ
 ધરાવે છે અને આળસ તથા ના હીંમતપણાનો પારજ
 નથી. આ અજ્ઞાનતાદ્રૂપી તીમરના પટ્ટી અને માટી
 દશાથી મુક્ત થવાને કુચાલને કાઢી નાખવા કોઈ સ્વ-
 જ્ઞાતી વીદ્વાન કમર બાંધી દ્રઢતા પુર્વક પ્રયામ કરે તો
 તે એકલાથી દુર થશે? ના, ના. એકલો શું કરે? ‘તમ
 બકતે દે ને અમ ચુનતે હે’ એ કહેવન પ્રમાણે આંખ
 આડા કાન કરે પણ જો સર્વિ, બાવન વીરો સંપ કરી ક-
 દાપી એક સામટા ઉશ્કરાય તો નકી તે કુચાલોને વેગ-
 જો વાસ કરાવવા સૌની મરજી થાય.

આ ઉપરથી સીધ થાયછે કે સઘળાએ હાળે મ-
 ળીને ચાલો હરેક કામમાં સૌને સહાય કરવી તેનું નામ
 સંપ એમાં ચાલતી, વીદ્વાનની, ચતુરાર્થની, યુક્તીની,
 કે બીજી કરી વાતની ખૂબ પડતી નથી પણ તેથી ઉલટા
 કુસંપમાં એ બધા ઉપાયોનો ઉપયોગ કરવો પડેછે સંપ-
 ની જરૂર આ દુનીયામાં વસનાર તમામ મનુષ્યને સરખી
 રીતે છે કદાપી કોઈ મોટા મહારાજવીરાજ હોય ના પણ

શું અને હલકા વર્ગનો હોય તો પણ શું સધળા અટપ
અને માતખર ધંધાવાળાઓને સંપત્તી અગત્ય છે માહા-
ધીરાજ પદ્મી ધારણ કરી પોતાની રૈયતને જીલમ કરે
સુરા સામતો સાથે વીરધતાથી વરતે અને અમીર ઉ-
મરાવ સાથે અણખતાવ રાખે તો તેના રાજ્યમાં ખંડ
ફીંતુર થવાને વાર ખરી? ના કહીજ નહીં. પણ જો હ
બી મળીને ચાલી રૈયતને સુખ દે તો નીશ્ચિંત તેનું રાજ
આબાદીપર રહે નમુના તરીકે જોઈશું તો યુરોપીઅનસં
પ કરવાથી કેટલા ફાવી ગયા છે તેમણે કેવા અજાયબ
તરહના નવા હુમરો શોધી કાઢી ફેલાવ્યા છે અને આજે
ઠામ ઠામ આપણા દેશમાં ને બીજે સધળે નીવાસ થ-
એલા છે તેનું મુખ્ય કારણ સંપ અને વીરતા છે.

શ્લોક.

પરસ્પરસ્યર્પણી, યેભાષ્યંતેનરાધમા
તણવવિલ્લયંયાન્તિ વલ્મીકોદરસર્પવત્
ભાવાર્થ દોહરો.

દેશ કરે બીજા તણો, તે નર અધમ ગણાય;
નારા થયો જીમ સર્પનો, તેમ પોતાનું થાય.

અન્યો અન્ય મર્મના વાક્ય બિલી દેશ રાખનાર
પુરુષ અધમ પંક્તીમાં ગણાય છે તે આ નીચે લખેલી
સર્પની વાતપરથી જણાવી.

એક આદમી રાત્રીને વીશે નીંદ્રાદેવીના પંજ-
 માં ગરકાવ થયેલો હશે તેના મુખમાં સર્પ ઘેરી ગયો
 અને અંદર રહી નાના પ્રકારની વ્યાધી ઉત્પન્ન કરી પેલા
 આદમીના શરીરે ના કાવતવાન કરી નાખ્યો. પુરૂષ જે
 સાડ ભોજન જમે કારવે તેના ગુણ માંહેલા સર્પનો ભોગ
 પડે તેથી પેલો તો દીન પ્રતીદીન અતીશય કષ્ટીત થયો.
 હવે એમ કરતાં જે ચાર માસે એક દીવસે પેલો દુખી-
 યો જીવ મુઠ્ઠ ગયેલ છે એવામાં અંદર રહેલો સાપ મુ-
 ખમાં આવી બીન ધડકપણે મુખ સાગરમાં ગરકાવ થઈ
 માથે કાળ ઝપાટા મારે છે તે ધડી જે ધડીમાં અમુક્ય
 આત્માને લઈ લેશે એ વાત જુલો જઈ યોતાની શ્રેણ
 લોડાવવા લાગ્યો. એટલામાં અકસ્માત યોતાનો જાતી
 ભાઈ આવી તેને કહેવા લાગ્યો કે અરે મુખ નીર્દય
 ધાતકી ફર અદ્ય મુખ ભોગવવાને માટે બાચારા અ-
 નાથ પ્રાણીને શા માટે પીડે છે નીકળ બહાર નહીં તો
 તારે માટે યોગ્ય ઇલાજ સોધવાં બેઠેલો પેલો સાપ બો-
 લ્યો કે મારા કરતાં તું તો વીશરા નીર્દય છે. યોતાના
 રાફડાની અંદર ચાર હીરા માણેકના કળમ દારી રહે-
 લો છે તથાપી એક પાઈ સરખી પણ કાઢીને વાપરવા
 આપતો નથી જા ભાઈ જા આ વખત કાઢનામા દૈવત
 નથી, નહીં તો સવામણ તેલ ઉકાળી તારા રાફડામાં
 નાખ્યું હોય તો તારાં તો સાય વરસ પુરાં થવાનાં જ-

જાતી ચારે કળસ હાથ કરનારની તો ભવની ભાવરજતાં
 બીખારી મટીને શાહુકાર થાય. થાતે સારી રીખામણ
 આપવા આવેલો તેના બદલામાં આવાં દુષ્કાય સાંભળી
 તેનાં રૂવાડાં કોધાવેશમાં ભરાઈ જયાં અને અંતે શું
 બનશે તેના વીચાર નહીં કરતાં કહ્યું કે પણ તારું મૃત્યુ
 ક્યાં છેકુ છે સવાશેર ઝેરકારાલાંને વાટી તેના ભુકા-
 ના કટો કરી મુતેલા આદમીના મુખમાં રેડે તો તારા
 તો બરજે બરજ નીકળી જાય એટલું કહી તે ચા-
 લતો થયો, આ મર્મના વાક્ય પેલા દુષ્કાયા આદમીના
 સ્ત્રીએ સાંભળ્યાં જ્યો તેણે સવારના પ્રહરમાં તેજ ઉ-
 પાય કરી થાતાના પ્રીય પતીને દુખમાંથી છાડાવ્યો ને
 ચાર કળસ હાથ કરી દ્રવ્યવાન થયા, પણ પેલા બંન્ને
 સર્વે પરસ્પર દેશ કર્યો તો તેમાંથી કયો મુખ પામ્યો!

પણ જો આપણા દેશની ચેઠે હોયતો તેઓ આ-
 જ આટલી બધી પડતી સ્થિતિમાં છે, તે જાગ્યે. હાત.
 આપણા દેશમાં કાંઈ નવો હુમર કરે, નવો અંથ કર્તો
 થાય અગર કંઈ સારો વણજ વેપાર કે પરોપકાર કરે
 અથવા ઈશ્વર ભક્તો સંબંધી સારા કામમાં દ્રવ્ય વાપરે
 તો સામાવા તુરત તેને તોડી પાડવળા ઉશકેરાય અરે
 એનું શું કારણ? તેઓના મનમાં એમ આવે કે રખિને
 અમારાથી તેની મુકીતી જામી જાય? અરે કેવી નામોશી.
 કેવા હીણા વીચાર, કેવી અણ સમજાઈ, આ દેશમાં આ

થી કરીનેજ આપણે જેમના તેમ રહ્યા. લોકોમાં કહેવત
 છે કે કજીઆનું ધાં કાણુ આમ જાણતાં જતાં સૌ તેને
 શા માટે સંગરે છે કુસંપ થવાનું મુખ્ય કારણ કુવાક્ય
 છે. “જરા તણા છેડે ઉપાય શુભે, કુવાક્યનો કાપ કદી ન
 રૂઝે.” એ કવીતા શું ખોટી છે, અપુ વતે કપાયેલા કા-
 પનો ઉપાય હાથ લાગવાથી મટીને શાંતી થાય પણ કુ-
 વાક્યનો છેડે કદી પણ રૂઝાવાનો નથી અને અંતઃકર-
 જીમાં હુમેશાં ધોલકાયા કરે કે કુલાણાએ મને આમ કહ્યું
 માટે તેની સાથે બોલવું ચાલવું નહીં ને લાગ પડે તો
 (દાવ આવે) તો સ્થગઈ દીપી નાખવી પાગીયાને પણ
 તેની વીરક્તિમાં વરતવા સુચવે અરે એજ કુસંપ પછી
 તે માણસ ગમે તેવો વીદ્વાન ધનવાન કે આખરૂવાન હો
 ય તો પણ શું? સંપ વીના તે કાંઈ કામનું નહીં સર્વ
 શક્તીમાન ઇશ્વરના હરખારમાં તે સાલસ ગણાવાનો ન-
 હીં એકય વીનાના માણસનો ઇતખાર પણ જતો રહે છે
 તેની સોખન પણ કરતું નથી લોકો તેને ‘કજીઆ.ખાર
 કુસંપી કહે છે સારા પ્રમાણીક માણસો આગળ તે નષ્ટ
 પડે છે તેથી સંસારી સર્વ કામમાં તેને અડચણ આવે છે
 ને રાજ હરખારમાં કે ચૌદામાં કાંઈ પણ દેકાણે તેનો પત
 પડતો નથી પછી પોતે પશ્ચાત્તાપ કરે છે આ દુનીયામાં
 લક્ષ્મીનો સંચાલ કરવાને આપ સ્વારથી માણસ ગમે
 ‘તેરજી’ પ્રાયશ્ચીત લાગે અસત્ય બોલાય, કુસંપ થાય; તો

પણ તે તરફ વધારે વલણ રાખે છે. અરે તે અજ્ઞાની પુરૂષ નહીં સમજતો હોય કે લક્ષ્મીનો સંપ્રદ કરવામાં કુસંપનો ખપ નથી પણ સંપનીજ જરૂર છે. 'સંપ લક્ષ્મી સંવાદની વાતમાં શું છે? સંપને લક્ષ્મીએ અન્વેષ્ય અન્ય કાયદા બતાવી આપ્યા એટલે નીરવનશા છેવટ સંપ લેઈને ચાલ્યા. ત્યારે લક્ષ્મીને તેની પાછળ ધીમે ધીમે પગ ચાલીને જવાનો જરૂર પડી. જ્યાં સંપ હોય ત્યાં અવરય લક્ષ્મી હોયજ.

રાવણ-દુર્યોધન, કાળયવન, કૌરા, હીરણ્યકશ્યપુ હરણ્યકશ્ય, જરાશંખ ઇત્યાદી કેટલાએક દેવતાઈ રાત્ર-ઓ, મુસલમાન પાદશાહો, હાંદુમુખતીઓમાંના સંપનો ત્યાગ કરવાથી કામ સુખી થયાં તેનો બતાવો? અમારા ધારવા પ્રમાણે તો સંપ વીના કાંઈ સુખી હોયજ નહીં સંપવાળા પુરૂષનેજ ધન્ય છે એની અક્ષરે, ગાણને અને બીધાને પણ ખરેખરી સાબ્યારી કહેવાય અધારી પરીચંત જે પુરૂષે સંપનો રસ્તો પકડ્યો છે તે આ સં-મારમાં સુખી રહેતાં મોટી પદવીને પામ્યા જે સંપે ક-રીનેજ સુકીર્તીને બીજમાં અચળ કરી ગયા ત્યારે છે જ્ઞાતીભાઈઓ જેમ બને તેમ સંપનો સંપ્રદ કરો કુસં-પનો ત્યાગ કરો.

દેશહિતના કામમાં એક સંપથી સર્વાનુમતે થયે-લા પ્રસાર કામ દેશ અતિ લાભકારી થઈ પડે છે, યાજ્ઞ

મેખરો દોઢાથી કાંઈ બાપણની મદદ કરે, કાંઈ લખ-
 વાની મદદ કરે, અને કાંઈ વાચવાની મદદ કરે અથવા
 કાંઈ નાણાંની મદદ કરે તો પણ સપ્તજાં ધારેલાં કાર્ય
 પાર પડે છે તો જ્યારે એક સરખા કાર્યના કરનારા મળે
 ત્યારે ધારેલું કામ પાર પડે તેમાં શી નવાઈ? આપણી
 જ્ઞાતિ હાલ સમયમાં નાણાં સંબંધી બાબતમાં પણ ચ-
 ડીઆતી છે ત્યારે જે કાર્ય સર કરવું હોય તેમાં નાણાંની
 તો અગાઉથીજ જરૂર પડે છે, દરેક કામના પાયો નાણાં
 છે, જે નાણાં સંબંધી ગાઠવણ સારી હોય તો તેમાં વી-
 દ્વાન માણસની મદદ મેળવી શકાય છે. કહેવત છે કે
 લક્ષ્મી દેસી મુનિવર ચલે, જે કાંઈ દેશહિતાર્યે મદદ
 કરે તો ઠીક અને કદાપી તેમ નહિં તો નાણાંની લા-
 લચથી તો સૌ કામ કરે છેજ એમાં નવાઈ નથી, નાણાં-
 ને માટે સૌ ટમટમી રહેલુંજ છે અને જ્યારે આપણી
 પાસે નાણાંની ભરતી હોય ત્યારે પછી જેવી જેઈએ તે-
 વી મદદ મેળવી શકાય છે તે બીજા દ્રાઈની દરકારથી
 નહિં પણ માત્ર નાણાંની મદદથીજ. પૈસો શું કરી શ-
 કતો નથી? સર્વ કરી શકે છે. સર્વે ગુણા કાંચનમાશ્રયંતી
 સર્વે ગુણો લક્ષ્મીને આશ્રયે આવીને ઉભા રહે છે. એ
 મુખ્ય નિયમ છે. હવે વિચાર કરો કે જ્યારે લક્ષ્મીનું
 આટલું બધું પ્રાધાન્ય છે વળી આપણા ધારવા પ્રમાણ
 દરેક કામમાં તેની મદદ જેઈએ છીએ ત્યારે તે સંબ-

થી આપણી રથીતિ કેવી છે તે વિચારવું જોઈએ. હા-
 લમાં આ સમા પાસે એવું મોટું ભંડોળ નથી કે કંઈ
 જ્ઞાતિ અથવા દેશહિતનું કાર્ય કરે. અરે! હજી તો ઉપ-
 યોગી માસિક પત્રો, વિકસી પત્રો અને સારાં સારાં પ્ર-
 સારકા ખરીદ કરી સર્વ કોઈને સાલ આપી શકે એટલું
 પણ ભંડોળ નથી. માલ સભાસદોના સવાજમથી, ઉત્સા-
 હમજોડી નાની નાની બેટાથી અને સહેજ ગરુલતીથી
 મલાસદોના થયેલા દંડની રકમોથી માલ મુઠીભર મા-
 સિક પત્રો અને વિકસી પત્રો ખરીદાય છે, જેનો સાલ
 માલ સભાસદોજ સર્થ શકે છે. પણ એવું મોટું ભંડોળ
 ક્યાંય થાયકે એક સારા પાયા ઉપર લાઈબ્રેરી કાઢી
 જાતિજનો અને નગર નિવાસીજનો તેના યોગ્ય રીતે
 સાલ સર્થ શકે. જે સર્વ મહુસ્થોનો ઉત્સાહ હોય તો હ-
 મણાંજ અને પણ તેમાં આગેવાની ધરાવનાર શેઠીઆ-
 ઝો ઉપર વધારે આધાર છે. જે દેશહિત તરફ લક્ષ
 આપી આ બાબતે ઉપરથી લાંબો વિચાર કરશે તો
 તેમાંથી સારામાનું પારખું તે તુરત કરી શકશે. આ
 ઉપરથી અને બીજાં સમગ્ર કારણોથી એનો સિદ્ધ છે
 કે આ સમાને માટે એક સારા પાયા ઉપર ચાલે તેટલું
 નાણાંનું ભંડોળ જોઈએ- તેમાંથી યોગ્ય લાગવા પ્રમાણે
 તેના ઉત્થોગ કરવા એક એનજીંગ કમિટી સ્થાપવી
 અને તે તમામ નાણાંને માટે તેના યોગ્ય ઉપયોગ કર-

વા એ મેનેજિંગ કમિટિને અખત્યાર છે. આ બાબત
પણ મર્ડિ ગ્રહસ્થોએ ધ્યાનમાં લેવા યોગ્ય છે. જો તેના
બ્યાબખી વિચાર કરી ભંડોળ ઉભું થાય તો પછી તે
ભંડોળમાંથી શું શું સુધારા કરવા તેની એક પછી એક
ફરખાસ્તો બહાર પડ્યા વિના ગૃહશે નહિં.

